

Møteprotokoll

Nemnd for gudstjenesteliv

Møtedato: 14.11.2024 kl. 10:00

Møtested: Kirkens Hus

Arkivsak: 22/03213

Til stede: Solveig Julie Mysen, Andreas Hilmo Grandy-Teig, Jan Otto Myrseth, Edel Merete Gervin (Delvis møtt), Vigdis Berland Øystese, Karen Margrete E. Mestad, Åste Dokka, Sindre Seim Gulbrandsen, Gunnhild Nordgaard Hermstad, Inger Anne Naterstad (Delvis møtt), Mathias Gillebo, David Scott Hamnes (Delvis møtt), Thomas Berbom

Møtende varamedlemmer: Arnfinn Tobiassen for Torkel Irgens

Forfall: Jovna Zakarias Dunfjell, Carl Petter Opsahl

Andre: Rolf Steffensen, leder for Samisk liturginemnd og Johan Máhtte Skum, rådgiver i Samisk kirkeråd.

Protokollfører: Gunnhild Nordgaard Hermstad

SAKSLISTE

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

[30/24](#) Protokoll Nemnd for gudstjenesteliv 13.09.2024 2

Orienteringssaker

[31/24](#) Orienteringssaker, Nemnd for gudstjenesteliv 14.-15. november 2024 3

Saker til behandling

[32/24](#) Drøftingssak, Ressursmaterieill til 2030 5

[33/24](#) Ressursbanken - "Season of creation" 7

[34/24](#) Dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner 8

[35/24](#) Oppdatert ordning - nattverd hos en syk - soknebud 10

[36/24](#) Nattverdbønner utenfor hovedgudstjenesten 12

[37/24](#) Justering av vigslingsliturgier til tjeneste og bygg 13

[38/24](#) Revisjon av gravferdsliturgi - arbeidsform 15

[39/24](#) Salmer til godkjenning i Nemnd for gudstjenesteliv november 2024 17

Sted, 02.12.2024

Solveig Julie Mysen

Gunnhild Nordgaard Hermstad
Sekretær

Godkjenning av innkalling og sakliste

Godkjenning av protokoll

30/24 Protokoll Nemnd for gudstjenesteliv 13.09.2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	30/24

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i Nemnd for gudstjenesteliv 3. september 2024 godkjennes.

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Protokoll fra møte i Nemnd for gudstjenesteliv 3. september 2024 godkjennes.

[Lagre vedtak]

Orienteringssaker

31/24 Orienteringssaker, Nemnd for gudstjenesteliv 14.-15. november 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	31/24

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Leitourgia

5. – 8. november ble Leitourgia arrangert i Trondheim. Flere medlemmer i nemnda har vært involvert i forberedelser og gjennomføring.

Andreas Hilmo Grandy-Teig orienterte om et vellykket arrangement som var åpent for de som deltok og hvor David Scott Hamnes har gjort en stor og vesentlig jobb for at det hele ble så bra som det ble. Leitourgia er et samarbeid mellom de skandinaviske folkekirkene, og Dnk er vertskap igjen om 5 år.

Nye ressurser på Ressursbanken

Redaksjonskomiteen for nye ressurser på Ressursbanken har siden forrige møte behandlet tre saker. To av sakene er publisert:

- Ny ressurs for TV-aksjonen 2024. [Den ligger ute her.](#)
- Ressurser til deportasjonsdagen, etter vedtak i Bispemøtet. [Den ligger ute her.](#)

Den siste saken gjelder to ressurser sendt inn fra samme person. Ressursene er knyttet til høsttakkefest og klima-messe og inngår i orienteringssaken om «Season of Creation».

Ut over dette er det publisert to nye ressurser på Ressursbanken. Det gjelder:

- Vedtaket fra NFG i sak 27/24 om familiegudstjeneste er realisert og en ressurs om familiegudstjenesten er publisert på ressursbanken. [Ressursen ligger ute her.](#)
- En annen tilgjengeliggjort ressurs knyttet til gudstjenestetivet er: Oppfølgingen av Kirkemøtets vedtak i 2021 om bruk av særlige pretekster. Med støtte fra Kirkerådet utviklet Norsk

Gammeltestamentlig selskap (NGTS) og Presteforeningen prekenressurser for tekster fra det gamle testamentet. Resultatet ble en bok utgitt på Verbum, men med avtale om at boken også skulle tilgjengeliggjøres digitalt. Dette er nå skjedd, og boken «Samklang» er tilgjengelig i Ressursbanken [på denne siden](#).

Eldre ressurser på Ressursbanken

Redaksjonskomiteen for eldre ressurser på Ressursbanken har siden forrige møte gått igjennom store deler av de liturgiske ressursene som tidligere er publisert på Ressursbanken.

Vigdis Berland Øystese orienterte om et konstruktivt og godt arbeid i redaksjonskomiteen.

Oppnevningen av Samisk liturginemnd

Samisk kirkeråd oppnevnte mandag 11. november en samisk liturginemnd. Dette er en konsekvens av de nye reglene som saksbehandling i liturgisaker (KM 6/23), hvor Nemnd for gudstjenesteliv sitt arbeid skal gjøres i samarbeid med Samisk liturginemnd. Samisk liturginemnd består nå av to representanter fra nordsamisk område, to fra lulesamisk område og en fra sørsamisk område. Det gjenstår å oppnevne en til fra sørsamisk område før nemnda er fulltallig. Nemndas leder er Rolf Steffensen. Leder har fast plass i Nemnd for gudstjenesteliv.

Hvordan dette samarbeidet mellom de to nemndene best kan praktiseres er ikke behandlet ennå.

Leder i Samisk liturginemnd, Rolf Steffensen deltok på møtet for å bidra i forbindelse med igangsettingen av arbeidet med gravferdsliturgien og for å bli kjent med nemndas arbeid. Medlem av nemnda, Karl Yngve Bergkåsa, deltok på internseminaret om gravferd torsdag 14. november. Rådgiver i samisk kirkeråd, Johan Máhtte Skum er sekretær for Samisk liturginemnd og deltok på hele møtet.

Endringer i sekretariatet

Bispemøtets sekretær i Nemnd for gudstjenesteliv, Thomas Berbom har fått ny jobb som sogneprest i Østre Aker og Haugerud menighet. Seksjonsleder i Kirkerådets seksjon for gudstjenesteliv og kultur, Inger Anne Naterstad begynner som seniorrådgiver i Bispemøtet fra og med 1. januar 2025.

Det er ikke klart hvordan Kirkerådets sekretariat vil erstatte Inger Anne Naterstad og hennes rolle i Nemnda.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Sakene om Leitourgia, nye og eldre ressurser på Ressursbanken, oppnevning av Samisk liturginemnd og endringer i sekretariatet tas til orientering.

[Lagre vedtak]

Saker til behandling

32/24 Drøftingssak, Ressursmaterieil til 2030

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	32/24

Sammendrag

I november 2023 oppnevnte Nemnd for gudstjenesteliv en arbeidsgruppe som skulle jobbe med å kartlegge behovet for liturgiske ressurser frem imot 2030. Arbeidsgruppen har nå levert sin rapport.

Rapporten fra arbeidsgruppen kommer med noen utfordringer til Nemnd for gudstjenesteliv og i denne saken inviteres nemnda til en samtale om dette.

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv ber om at det lyses ut et stipend og/eller konkurranse for salmer som tolker Olavstradisjonen på nytt.

Nemnd for gudstjenesteliv oppfordrer Bispemøtet til å bruke Olavs- og Sunniva-stipend for å arbeide kreativt, tekstlig og liturgisk med Olavstradisjonen

[evt. andre punkter]

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Åste Dokka innledet til en samtale om rapporten som arbeidsgruppen har levert.

Nemnd for gudstjenesteliv ser behovet for å arbeide med noen av premissene for hvordan 2030 markeres kirkelig. Den norske kirke har erfaring med å snakke om sin vanskelige historie. Å snakke om Olavsarven er en del av vår vanskelige historie, for kristningen skjedde med vold samtidig som den gav oss evangeliet.

Hvordan kan og skal vi snakke om kristningshistorie og minoritetsperspektiv? Er dette noe kirken kan løfte frem i forbindelse med at nasjonaljubileet i 2027 har tema «tilhørighet»?

Det er uklart hva slags mandat nemnda har til å utarbeide ressursmateriell. Nemnda anbefaler derfor, i tråd med rapporten, at det sendes en henvendelse til Bispemøtet angående bruken av Olavs- og Sunniva-stipend.

Nemnda vil også sende en henvendelse til Berit Hagen Agøy som arbeider med tusenårsjubileet i Kirkerådets sekretariat. Denne henvendelsen skal si noe om at:

- Nemnda vil gjerne bli involvert dersom det er ønskelig å utarbeide eller tilgjengeliggjøre liturgisk materiell tilknyttet Olavstradisjonen. Vi har en arbeidsgruppe som eventuelt på nytt kan spørresom bidrag– men da med et klarere mandat.
- Det er et poeng at en markering av 2030 er mer enn Olavstradisjonen. Dette er også historien om kristendommen og kirken.
- Nemnd for gudstjenesteliv er opptatt av at Den norske kirke kan og må snakke sant om en vanskelig historie. Kirken må unngå å være historiserende og glorifiserende. Vår kirke har erfaring med å erkjenne urett og samtidig anerkjenne det gode i historien. Vi vil gjøre hva vi kan for at kirkens bidrag ikke misbrukes.
- Nemnda vil peke på to mulige måter å markere 2030 liturgisk:
 - a. Utlyse en salmekonkurrans (jf. rapporten fra arbeidsgruppen).
 - i. En slik salmekonkurrans kan gi oss flere viktige salmer enn bare én vinnnersalme-
 - ii. Vigdis Berland Øystese har akkurat skrevet om Olavs-salmene. Dette arbeidet kan bidra til å forstå hva som er dagens behov i en salme til markeringen av 2030. Må en jubileums-salmen handle om Olav?
 - b. Skrive en prolog som leses i kirkene (jf. Edvard Hoems prolog i forbindelse med grunnlovsjubileet i 2014).

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv takker arbeidsgruppen for rapporten.

Nemnd for gudstjenesteliv oppfordrer Bispemøtet til å bruke utlysningen av Olavs- og Sunniva-stipend for å arbeide kreativt, tekstlig og liturgisk med Olavstradisjonen.

Nemnd for gudstjenesteliv har arbeidet med grunnlaget for en liturgisk markering av 2030, og vil gjerne bidra til å utarbeide eller tilgjengeliggjøre liturgisk materiell tilknyttet Olavstradisjonen.

Nemnd for gudstjenesteliv mener det er viktig at en markering av 2030 er mer enn Olavstradisjonen. Dette er også historien om kristendommen og kirken. Dette er en vanskelig historie, men Den norske kirke kan og må snakke sant dette. Kirken må

unngå å være historiserende og glorifiserende. Vår kirke har erfaring med å erkjenne urett og samtidig anerkjenne det gode i historien. Samtidig må kirken gjøre hva den kan for at kirkens bidrag ikke blir misbrukt.

Nemnda vil peke på to mulige måter å markere 2030 liturgisk:

- c. Utlyse en salmekonkurranse (jf. rapporten fra arbeidsgruppen).
 - i. En slik salmekonkurranse kan gi oss flere viktige salmer enn bare én vinnersalme-
 - ii. Vigdis Berland Øystese har akkurat skrevet om Olavs-salmene. Dette arbeidet kan bidra til å forstå hva som er dagens behov i en salme til markeringen av 2030 og gir grunn til å spørre om en jubileums-salme må handle om Olav.
- d. Skrive en prolog som leses i kirkene (jf. Edvard Hoems prolog i forbindelse med grunnlovsjubileet i 2014).

[Lagre vedtak]

33/24 Ressursbanken - "Season of creation"

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	33/24

Sammendrag

Redaksjonskomiteen for nye ressurser på Ressursbanken har fått tilsendt noe nytt materiell knyttet til klima og høsttakkefest.

Komiteen ønsker at nemnda samtaler om behovet for liturgiske ressurser knyttet til skaperverkets dag, og at dette blir sett i sammenheng med det internasjonale, økumeniske arbeidet med «Season of creation».

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv har samtalt om Skaperverkets dag og hvilke liturgiske ressurser som kan bidra til en god markering av dagen i Den norske kirke.

Nemnd for gudstjenesteliv ber sekretariatet ...

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Vigdis Berland Øystese innledet til samtale om de innsendte bidragene og muligheten for å jobbe liturgisk med «Season of Creation» i Den norske kirke.

Nemnda anbefaler ikke å publisere det innsendte materialet, men er glad for at samtalen om klima og naturvern løftes opp. Dette er noe vi bør bruke tid og ressurser på å arbeide med.

Det er gjort mye og godt arbeid gjennom «Season of Creation» som allerede er etablert i andre kirker, f.eks. hos anglikanerne. Nemnda støtter arbeidet mellomkirkelig råd gjør med å delta i dette arbeidet på vegne av Den norske kirke.

Det er en god ide å innføre en skaperverkets tid i kirkeåret. Markering av skaperverket har et globalt perspektiv og bør ha mer kontinuerlig oppmerksomhet enn én lokal markering enn gang i året (som høsttakkefest). Internasjonalt er kirkeårstiden foreslått å være i september og halvveis ut i oktober. Kan dette, i vår sammenheng, kobles til «høstens oppstandelsesdag» som siste dag i kirkeårstiden?

Samisk liturginemnd må være en sentral aktør i arbeidet for å utvikle liturgiske ressurser i Norge. Det arbeider allerede med liturgier med perspektivet i lulesamiske miljøer. Også andre urfolksmiljøer, i USA og Canada er opptatt av klima og naturperspektiver og er steder med viktig kompetanse.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv har samtalt om Skaperverkets dag og hvilke liturgiske ressurser som kan bidra til en god markering av dagen i Den norske kirke.

Nemnd for gudstjenesteliv er glad for Mellomkirkelig råd sitt engasjement i samtalene om «Season of Creation» støtter innføringen av skaperverkets kirkeårstid i Den norske kirke.

Nemnd for gudstjenesteliv vil starte arbeidet med å utarbeide liturgiske ressurser til bruk i skaperverkets kirkeårstid og oppnevner en arbeidsgruppe som kan starte med dette. Arbeidsgruppen består av:

- Andreas Hilmo Grandy-Teig
- Rolf Steffensen
- Edel Merete Gervin

Sekretær, Gunnhild Nordgaard Hermstad innkaller arbeidsgruppen.

[Lagre vedtak]

34/24 Dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	34/24

Sammendrag

Kirkerådet og Bispemøtet ba i 2023 Nemnd for gudstjenesteliv om å utarbeide forslag til ordninger for dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner (KR 65/23, BM 35/23).

Nemnd for gudstjenesteliv oppnevnte i mars 2024 en arbeidsgruppe som skulle utarbeide slike ordninger (NFG 9/24). Denne saken presenterer arbeidsgruppens forslag til ordninger for dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner.

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv vedtar forslag til ordning for «dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner».

Nemnda ber om at det vurderes om ordningene kan behandles etter kapittel 3 i Regler for saksbehandling i liturgisaker.

Ordningene oversendes Bispemøtet.

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Karen Margrete E. Mestad har deltatt i arbeidsgruppen som har utarbeidet forslaget og innledet samtalen i nemnda.

Nemnda synes betegnelsen «Dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner» er god.

Ordningen for dåp fremstår solid, fornuftig og god. Den må likevel gjennomgås med tanke på eldre barn og voksne, slik at det f.eks. er tydelig hvem som svarer/lover, jf. ordning for dåp i hovedgudstjenesten.

Den tradisjonelle forestillingen om dåpen som nødvendig for relasjonen til Gud ligger under i alle dåpsliturgiene i Den norske kirke. Dette er ikke i tråd med samisk kosmologi og grunnleggende syn på mennesket. Det er behov for å arbeide mer med dåpsteologien i Den norske kirke. Dette arbeidet er påbegynt i lulesamisk kirkeliv.

Ordningen for konfirmasjon bør være tydeligere på at det ikke er nødvendig med musikk. Dette kan være aktuelt når det f.eks. handler om ekstrem lydsensitivitet.

- Det legges til en generalrubrikk som beskriver muligheten for å gjennomføre en konfirmasjon uten musikk.
- Det legges til i ledd 8 | Salme/Musikk at leddet kan utelates.
- I veiledningen strykes setningen som begynner med «Noen ganger ...» under overskriften «Sang og musikk». Den påfølgende setningen styrkes også.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv vedtar forslag til ordning for «dåp og konfirmasjon i særskilte situasjoner» med de endringer som kom frem i møtet.

Nemnda ber om at det vurderes om ordningene kan behandles etter kapittel 3 i Regler for saksbehandling i liturgisaker.

Ordningene oversendes Bispemøtet.

[Lagre vedtak]

35/24 Oppdatert ordning - nattverd hos en syk - soknebud

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	35/24

Sammendrag

Denne saken omhandler oppdatert ordning for «Nattverd hos en syk – soknebud».

Bispemøtet og Kirkerådet har bedt Nemnd for gudstjenesteliv utarbeide forslag til oppdatert ordning for soknebud (KR 65/23, BM 35/23).

Arbeidsgruppen som Nemnd for gudstjenesteliv oppnevnte i mars 2024, har utarbeidet en forslag til oppdatert ordning og den ordningen presenteres i saken.

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv vedtar forslag til oppdatert ordning for «Nattverd hos en syk – soknebud».

Nemnda foreslår at den oppdaterte ordningen betegnes «Nattverd for den enkelte»

I tråd med regler for saksbehandling i liturgisaker, kapittel 3, oversendes ordningen til Bispemøtet.

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Edel Merete Gervin har vært en del av arbeidsgruppen som har utarbeidet forslaget til ordning og innledet til samtalen i nemnda.

Arbeidsgruppen har vært opptatt av å lage en helhetlig ordning som kan gjøres enkel og som kan bygges ut. Nemnda takker for godt arbeid og støtter at det legges ved forslag til hvordan salving og skrifte kan kombineres med ordningen.

Det er mange store ord i ordningen. Det kan være både utfordrende og virke betryggende.

Nemnda støtter forslaget med å endre navn, men foreslår at nytt navn blir «Nattverd i særskilte situasjoner – soknebud».

Nemnda har følgende innspill til endringer:

- Det tradisjonelle tilsigelsesordene bør være med som et alternativ.
- Det må leses korrektur på ordningen, blant annet slik at innstiftelsesordene oppdateres i tråd med hovedgudstjenesten. Det må også leses korrektur på veiledningen.
- Det presiseres at liturgisk drakt i disse tilfellene kan være stola uten alba
- Det bør stå eksplisitt i en generalrubrikk at hovedgudstjenestens nattverdbønner kan anvendes.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv vedtar forslag til oppdatert ordning for «Nattverd hos en syk – soknebud» med de endringer som kom frem i møtet-

Nemnda foreslår at den oppdaterte ordningen betegnes «Nattverd i særskilte situasjoner - soknebud».

I tråd med regler for saksbehandling i liturgisaker, kapittel 3, oversendes ordningen til Bispemøtet.

[Lagre vedtak]

36/24 Nattverdbønner utenfor hovedgudstjenesten

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	36/24

Sammendrag

Denne saken omhandler forslag til nattverdbønner utenfor hovedgudstjenesten.

Kirkerådet og Bispemøtet bad i 2023 Nemnd for gudstjenesteliv om å utarbeide forslag til nattverdbønner til bruk utenfor hovedgudstjenesten. Forslaget skulle inkludere nattverdbønner egnet til bruk ved kveldsmesser, på institusjon og leir (KR 65/23, BM 35/23).

Nemnd for gudstjenesteliv oppnevnte i mars 2024 en arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til bønner (NFG 10/24). Denne saken presenterer arbeidsgruppens forslag til nattverdbønner til bruk utenfor hovedgudstjenesten.

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv vedtar forslag til «Nattverdbønner utenfor hovedgudstjenesten».

I tråd med regler for saksbehandling i liturgisaker, kapittel 3, oversendes ordningen til Bispemøtet.

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Andreas Hilmo Grandy-Teig har vært med i arbeidsgruppen som har utarbeidet forslag til nattverdbønner. Han presenterte forslaget for nemnda.

Arbeidsgruppen har svart på forespørselen om nattverdbønner til bruk i kveldsmesse, leir og festival, samt institusjon. I tillegg er det utformet en nattverdbønn etter modell fra «HEL-gudstjenesten - gudstjeneste for alle» med tiltale og svar.

Den andre delen av forslaget er et forsøk på å anerkjenne den praksisen vi vet finnes, med at det kan utformes nattverdbønner lokalt. Arbeidsgruppen mener at det ikke er hensiktsmessig å forby slik praksis, men heller lage felles gitte rammer slik at

kirken kan forholde seg ansvarlig til slik praksis. En slik mulighet er og bør være innholds-bestemt. Det finnes gode forbilder i oldkirken på hvordan det å formulere nattverdbønner er en grunnkompetanse hos prestene. Kanskje kan muligheten til å formulere selv stimulere til arbeid med liturgiene.

Det er behov for å samtale mer om de konkrete forslagene som foreligger, og vedtak i saken utsettes derfor til neste møte.

Noen foreløpige innspill:

- Nattverdbønn alternativ 1: Her vil nemnda høre mer om hva som er tenkt. Er det egentlig med en syndsbejennelse her?
- Nattverdbønn alternativ 2: Denne ser veldig bra ut.
- Nattverdbønn alternativ 3: Skal det stå «Herren» istedenfor «Gud» i prefasjonsdialogen?

Når saken kommer opp på neste møte må bønnene foreligge på både nynorsk og bokmål. Nemnda ønsker å prøve ut bønnene i praksis.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv utsetter endelig behandling av forslag til «Nattverdbønner utenfor hovedgudstjenesten» til neste møte.

Til neste møte skal bønnene foreligge på både bokmål og nynorsk og det gis tid til utprøving av dem i møtet.

[Lagre vedtak]

37/24 Justering av vigslingsliturgier til tjeneste og bygg

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	37/24

Sammendrag

På bakgrunn av vedtak i Kirkerådet og Bispemøtet (KR 32/18, BM 24/18) har Nemnd for gudstjenesteliv utarbeidet forslag til reviderte vigslingsliturgier til tjeneste og for

bygg (NFG 23/24, 24/24, 25/24). I tråd med Regler for saksbehandling i liturgisaker, ble forslagene fra nemnda behandlet i Bispemøtet i oktober 2024 (BM 47/24).

Denne saken handler om det videre arbeidet med vigslingsliturgiene etter Bispemøtets behandling.

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv mener at den beste måten å gå videre med vigslingsliturgiene er ved å ...

Nemnd for gudstjenesteliv vil påbegynne arbeidet med en ordning for avvigsling av kirker og ber om at det gjøres ved ...

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Biskop Jan Otto Myrseth innledet til samtale i nemnda.

Bispemøtet uttrykte at nemnda har gjort en skikkelig og god jobb. Det er samtidig klart at Bispemøtets tilbakemeldinger er av en sånn karakter at den planlagte tidsplanen forskyves med ett år. Dette gir nemnda muligheten til tettere dialog med Bispemøtet fremover. Nemnda vil bidra til konstruktivt arbeid for å få ferdig liturgiene i løpet av våren og at Bispemøtet kan behandle ordningene senest oktober 2025.

Veien videre nå blir:

- Sekretariatet arbeider med innspillene som Bispemøtet har kommet med og legger dette frem for arbeidsgruppene som har jobbet med vigslingsliturgiene.
- Nemndas AU samtaler med Bispemøtets AU om plan for videre arbeid
- Nytt forslag legges frem for nemnda til februarmøtet

Når det gjelder ordningene for bygg avventer nemnda arbeidet til Bispemøtets AU har uttalt seg.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv mener at den beste måten å gå videre med vigslingsliturgiene er ved nært samarbeid med Bispemøtets AU og gir nemndas AU mandat til å delta i denne dialogen.

Det legges frem et nytt forslag til vigsling til tjeneste til nemndas neste møte.

[Lagre vedtak]

38/24 Revisjon av gravferdsliturgi - arbeidsform

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	38/24

Sammendrag

Nemnd for gudstjenesteliv har fått i oppdrag å revidere gravferdsliturgien i Den norske kirke (KR 15/24, BM 14/24). På bakgrunn av innledende samtaler i Nemnd for gudstjenesteliv og Bispemøtet, avholdes det et internt seminar for nemnda om noen av de temaområdene som er vist seg særlig aktuelle i arbeidet så langt.

På bakgrunn av samtalene i nemnda, med Bispemøtet og i forlengelsen av seminaret, avgjør Nemnd for gudstjenesteliv videre arbeidsform for revisjonen.

Forslag til vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv har deltatt på seminar om gravferd og samtalt om dette.

Nemnda vil i fortsettelsen arbeide med revisjon av gravferdsliturgien ved ...

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Torsdag 14. februar ble det arrangert et internt seminar om arbeidet med ny gravferdsliturgi. Seminaret tegnet opp noen rammer for arbeidet og utfordringer som revisjonsarbeidet må forholde seg til. Programmet for seminaret var:

Innledning ved seniorrådgiver Mathias Gillebo

Del I: Dilemma - forholdet mellom det personlige og det som er felles
Kirkens rolle i det livssyns åpne samfunn ved professor Sturla Stålsett
Offisiell liturgi og levde samisk kristendom ved førsteamanuensis Tore Johnsen

Del II: Zoome inn – musikkens rolle

Pårørendes valg av musikk i gravferd ved kantor Erlend Fagertun
Gravferd, musikk og formidling ved leder for «Scene kvelder» Atle Halstensen
Hva med kirkemusikeren? ved kantor Gro Bergrabb

Del II: Zoome ut – folkekirkens rolle og ansvar

Ansvar og rolle ved seniorrådgiver Jørund Østland Midttun

Lulesamisk gravferdspraksis ved prest i lulesamisk område Rolf Steffensen

Byråenes perspektiv på folkeskikkens rolle og ansvar ved styreleder i Virke gravferd Jan Willy Løken

Underveis i seminaret kunne nemnda komme med innspill og stille innlederne spørsmål. I etterkant innledet medlem i nemnda, Arnfinn Tobiassen, til samtale.

I nemndas samtale ble det klart at det er ønskelig og nødvendig å samtale om hvordan vi forstår gravferd og kirkelig gravferd. Hva er det vi, som Den norske kirke, vil presentere i vår gravferdsliturgi?

Innspillene fra ulike samiske perspektiver utfordrer det verdensbilde/kosmologi som nå ligger til grunn i liturgien. Arbeidet med liturgien må forholde seg aktivt til forestillinger om relasjonen til døde. Dette er det arbeidet mye med i andre land og nemnda kan dra nytte av dette arbeidet. Å jobbe godt med disse spørsmålene er en viktig del av forsoningsarbeidet mellom Den norske kirke og den samiske befolkningen.

Samfunnsforhold som vist i rapporten og på seminaret tydeliggjør også at gudsbilder og forestillingene om hvem Gud er og hva kristendom er, samt forholdet til musikken i gravferd, er annerledes nå enn ved forrige revisjon av liturgien. Også forskning gjengitt i siste nummer av Tidsskrift for praktisk teologi (TPT) er viktig i denne sammenhengen.

Nemnd for gudstjenesteliv skal ikke jobbe med hvordan samarbeidet med byråene gjøres best mulig eller hvordan vi som kirke kommuniserer gravferdsliturgien generelt. Nemndas arbeid er det liturgiske. Dette farger arbeidet med liturgi og teologi, men er ikke nemndas ansvar i arbeidet med gravferd.

Det er ikke sikkert at et arbeid med teologi, gudsbilde og verdensbilde vil gi en veldig annerledes liturgisk ordening enn i dag, men nemnda mener at det er viktig å drøfte disse spørsmålene som en del av liturgiarbeidet. Det er stor verdi i at en liturgisk ordening som brukes såpass mye som gravferdsordningen er gjenkjennelig for dem som møter ritualet.

I nemndas videre arbeide kan det være nyttig å være åpen med tanke på hvordan en ny gravferdsliturgi ser ut. Kanskje er det f.eks. en felles struktur, men med flere ulike alternativer. Slik kan det f.eks. være mulig å velge en enkel gravferd ved å velge a-alternativene, og en gravferd med et bestemt tema på b-alternativene etc.

Nemnda vil gjerne samtale med bispemøtet om hvordan de nødvendige refleksjonene omkring verdensbilde/kosmologi, gudsbilde og teologi kan være en del av revisjonsarbeidet.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Nemnd for gudstjenesteliv har deltatt på seminar om gravferd og samtalt om dette.

Nemnda ser behov for å arbeide med tema som kommer frem i nyere forskning relatert til verdensbilde/kosmologi, gudsbilde og teologi og mener at dette må ligge til grunn for revisjonen av ordningen. Nemnda ønsker en god dialog med Bispemøtet på dette og AU får i mandat til samtale med Bispemøtets AU om hvordan dette best kan skje.

Seniorrådgiver Mathias Gillebo og en representant fra samisk liturginemnd deltar i dialogen med Bispemøtets AU og rådgiver Gunnhild Nordgard Hermstad er sekretær fra nemndas side.

[Lagre vedtak]

39/24 Salmer til godkjenning i Nemnd for gudstjenesteliv november 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	39/24

Sammendrag

Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) godkjenner salmer til publisering i Den norske kirkes salmedatabase. I tråd med vedtak i Bispemøtet (BM32/22) oversendes med dette syv salmer som NFG bes vurdere.

I denne saken følger først tre salmer som ble sunget gjennom på forrige møte. I sakspapiret presenteres de med beskrivelse og plassering fra Salmebasegruppen, uttalelse fra biskop Kari Veiteberg og et sammendrag av vurdering som ble gjort i forrige møte.

Deretter følger syv salmer som synges gjennom for første gang på dette møtet og vedtas i neste møtebehandling. I dette sakspapiret presenteres salmene med beskrivelse og plassering fra Salmebasegruppen, samt uttalelse fra biskop Kari Veiteberg.

Forslag til vedtak

Vedtaks punkt 1: Nemnd for gudstjenesteliv godkjenner følgende salmer til publisering i Den norske kirkes salmedatabase:

Vedtaks punkt 2: Nemnd for gudstjenesteliv realitetsbehandler følgende salmer på neste møte: *[Salme med uttalelse fra saksordfører]*

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

Saksordfører Sindre Seim Gulbrandsen innledet til samtale om salmene og la frem sin innstilling til de nye salmene.

Nemnda sang gjennom sangene fra forrige gang og stemte over disse. På grunn av tidspress rakk nemnda kun å synge gjennom fire nye salmer.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Vedtaks punkt 1: Nemnd for gudstjenesteliv godkjenner følgende salmer til publisering i Den norske kirkes salmedatabase:

- Jeg kommer Gud, til deg med alt
- Kom sjå eit barn på kyrkjeveg

Vedtaks punkt 2: Nemnd for gudstjenesteliv realitetsbehandler følgende salmer på neste møte:

- Langt inn på ville heii
- Langt nord i Norskehavet
- Nu jubler det i sind og kropp
- Pray with your feet

[Lagre vedtak]

40/24 Møtedatoer, Nemnd for gudstjenesteliv 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nemnd for gudstjenesteliv	14.11.2024	40/24

Sammendrag

Arbeidsutvalget for Nemnd for gudstjenesteliv (AU) foreslår å opprettholde samme møtefrekvens i 2024 som i 2025. Det gir totalt fire møter. To av disse møtene forslås som heldagsmøter og to av møtene som to-dagers møte.

For 2025 har AU fø følgende forslag til møtedatoer i Nemnd for gudstjenesteliv:

- Mandag 24. februar (evt. mandag 10. mars)
- Mandag 2. juni - tirsdag 3.-juni (evt. onsdag 4. juni - torsdag 5. juni)
- Mandag 8. september (evt. fredag 12. september)
- Torsdag 13. november - fredag 14. november (evt. mandag 10. november - tirsdag 11. november)

Forslag til vedtak

Møtedatoer for Nemnd for gudstjenesteliv er i 2025:

- Mandag 24. februar
- Mandag 2. juni - tirsdag 3.-juni
- Mandag 8. september
- Torsdag 13. november - fredag 14. november

Møtebehandling i Nemnd for gudstjenesteliv 14.11.2024:

Møtebehandling

På grunn av tidspunkt for Leitourgia 2025, ble forslag til vedtak endret og følgende datoer lagt frem for nemnda:

- Mandag 24. februar
- Mandag 2. juni - tirsdag 3. juni
- Mandag 8. september - tirsdag 9. september
- Mandag 10. november

Første vara Arnfinn Tobiassen kalles inn som vara for medlem Åste Dokka 2.-3. juni. Leder i Samisk liturginemnd, Rolf Steffensen, møter fast med stemmerett. Sekretær Gunnhild Nordgaard Hermstad sender innkallinger i Outlook så snart som mulig.

Votering

Enstemmig

Nemnd for gudstjenestelivs vedtak

Møtedatoer for Nemnd for gudstjenesteliv er i 2025:

- Mandag 24. februar
- Mandag 2. juni - tirsdag 3.juni
- Mandag 8. - torsdag 9. september
- Mandag 10. november

[Lagre vedtak]